

KRONIKA

Cena prenumeraty: na miejscu: Kwartalnie koron 9, — miesięcznie koron 3, — z odnośzeniem do domu, lub przesyłką pocztową kwartalnie koron 10, — miesięcznie koron 3.35.

Cena ogłoszeń: wiersz petitowy na czwartej stronie 1 h., 40 wierszy 16 kor. Na pierwszej stronie cena podwójna. Na marginesie stron środkowych cena półtorazara droższa. Przy kilkunastu ogłoszeniach duży rabat.

RADOMSKA

Pismo poświęcone sprawom Radomia i okolicy. Wychodzi w Niedziele, Środy i Piątki.

Redakcja i administracja: plac 3-go Maja 5 (II piętro) otwarta od godz. 10 — 12 i 3 — 5.

KINO-TEATR „CORSO”

Ul. Kościelna № 9.

Program № 7.

TYLKO 2 DNI NA OGÓLNE ŻĄDANIE!

Na scenie:

Polskie Kwiaty

K. OSMĄŃSKIEGO

z tańcami i śpiewem.

Udział biorą: p. St. Ordonówna, E. Śnieżko, H. Jeremi; p. J. Kintzel, E. Żebrowski, Wl. Beresmerowicz i J. Pawłowski.

Na ekranie:

W pogoni za narzeczonym

Arcy wesoła farsa w 4 ch częściach.

Maks nauczyciel tańca.

Sporty w Angli.

Anons! We wtorek dn. 31 Specjalny program Sylwestrowski

początek o godzinie 10-ej wieczorem.

Zmiana programu w Poniedziałki i Czwartki.

DYREKCJA.

DZIŚ W „MIRAŻU”

(Hotel Europejski).

Od soboty 28 do poniedziałku 30 grudnia.

TYLKO DLA DOROSŁYCH!!! TYLKO DLA DOROSŁYCH!!!

15.000 za jedną noc.

Farsa z francuskiego w 1-ym akcie.

oraz WYSTĘPY SOLOWE CAŁEGO TOWARZYSTWA z nowo zaangażowaną **DRAGĄ NEDOROFF** horwacką pieśniarką z Zagrzebia.

We wtorek 31 grudnia „Wieczór Sylwestrowy w Mirażu”.

Sala dobrze ogrzana.

149-0

Kierownik literacki i reżyser T. WOŁOWSKI.

Rozłam wśród ludowców galicyjskich.

Grupa posła Stapińskiego zerwała ostatecznie zgodę, nawiązaną kilka tygodni temu z grupą „Piasta” i opowiedziała się definitywnie za rządem Moraczewskiego.

Wzmocnienie obecnego Rządu widzi grupa Stapińskiego w uzupełnieniu gabinetu swoimi zwolennikami.

Na ministra rolnictwa wymieniany jest głównie p. Jan Dyląg, b. konsulent austriackiego Ministerstwa Rolnictwa w sprawach rolnych Galicji. Jako uczeń akademii rolniczej w Wiedniu (Bodenkultur) przedstawia p. Dyląg poważną siłę fachową. Ministrem robót publicznych ma zostać — jak już doniesiono inż. Józef Pruchnik, z Tarnowa, na ministra bez teki obok p. Cielucha wymieniany jest włościanin Padło.

W związku z tym „Naprzód” pisze:

„Pp. menterzy ludowców galicyjskich w rodzaju Witosa i Bojki a zwłaszcza hr. Lasockich, wystąpili w ostatnich czasach na drogę zdecydowanej polityki reakcyjnej. Poddali się wpływowi endeków i klerykałów i poszli razem z nimi, wiodąc lud na drogę polityki antydemokratycznej, antyludowej. Wywołało to zrozumiałe rozgoryczenie wśród tych ludowców, którzy pozostali wierni prawdziwej demokracji i nie chcą wysługiwać się reakcji.

Uchwały tych reakcyjnych „ludowców” z 17-go b. m., odwołujące Witosa i Kędziora z rządu warszawskiego, a sprzeczne z uchwałami tarnowskimi, dopełniły miary goryczy.

Dnia 18-go b. m. odbyło się zebranie lewego skrzydła ludowców w redakcji „Przyjaciela Ludu”. Uchwalono założyć własne stronnictwo i wydelegować ministrów do rządu Moraczewskiego. Jako o ministrach z ramienia tego nowego, prawdziwego P.S.L. mówią o pp. Lisie, inż. Pruchniku i Cieluchu lub Wójciku. Nowe P. S. L. ma wejść w ścisły kontakt z P. S. L. Królestwa i wy-

tworzyć jedno wielkie postępowe stronnictwo włościańskie.

Opinia radykalnego włościanstwa i wszystkich postępowych żywiołów w kraju z radością powita fakt rozłamu w P. S. L. Włościanstwo nasze, przed którym stoją obecnie olbrzymie zadania (reforma rolna, oświata i t. d.) wyzwala się wreszcie z pęt zależności od reakcji endeckiej, od ciemnego zaciekłego klerykalizmu, od resztek obszar-nicko-feudalnej ideologii.

Niech się zwiiera siła Ludu polskiego w jedną wielką armję bojowników o Polskę Ludową”.

Falszywe wieści.

Prasa przeciw rządowi za pomocą fałszywych wieści i plotek usiłuje urabiać, wygodny dla siebie nastrój. Stwarza też stale atmosferę oczekiwania na jakieś przewroty, zamachy stanu i t. d. W tym celu rozgłoszone też były wieści o tem, że gen. Haller przyjechał do Gdańska i jedzie do Warszawy. Anarchistyczna bowiem prawica stale przeciwstawia gen. Hallera Komendantowi i obecnemu rządowi. Przyjazd gen. Hallera był łączony z daleko idącymi zmianami w rządzie.

Ta robota jest również szkodliwa jak nieuczciwa. Gen. Haller nie służy specjalnie prawicy, ale całej Polsce, dlatego też dla niego i dla jego armji wszyscy żywimy jednakowe serdeczne uczucia i powrotu tej armji obóz demokratyczny pragnie również gorąco, jak i prawica, gdyż ten powrót leży w interesie całej Polaki.

My demokraci, różnimy się tylko w tem z prawicą, iż my znając Hallera i jego piękną przeszłość, jesteśmy zupełnie spokojni, iż ten wódz przyjeżdża do kraju po to, aby wyzwalać ziemie polskie z pod obcej przemocy, ale nie po to, aby brać udział w walkach partyjnych i urządzać zamachy stanu. Jesteśmy też pewni, iż gen. Haller stanie nie przeciwko Piłsudskiemu, ale przy nim tak jak przy Naczelnym Wodzu stanęli

wszyscy dawni żołnierze II-ej Brygady, ta jak stanął cały ogół wojskowych Polaków W wojsku naszym wbrew temu, co mówią niema polityki.

O tem, co warta jest ta akcja rozdwaniania wojska, o tem, jak fałszywymi operuje ona wieściami, najlepiej mówi poniższy ustęp z sobotniego Krakowskiego „Ilustrowanego Kurjera Codziennego”.

„Kiedy generał Haller stanął już w Warszawie, gdzie zapadły zapewne poważne decyzje — Naczelnik Państwa Piłsudski przybywa do Krakowa zapewne nie tylko dla hospitacji*) grodu wawelskiego”.

Dla agitacji Warszawy donosi się, iż gen. Haller jest w Gdańsku, w Krakowie można iść jeszcze dalej — tam też się głosi, iż gen. Haller jest w Warszawie, a Piłsudski uciekł przed nim do Krakowa.

Jakie to wszystko jest marnel!

Jak w zestawieniu z tą robotą wygląda fakt, iż Komendant na pierwszą pogłoskę o przyjeździe gen. Hallera do Gdańska, chociaż niema o tem jeszcze urzędowej wiadomości, wysłał na powitanie czterech swych oficerów.

(Nowa Gazeta)

*) Hospitacja znaczy po „galicyjsku” inspekcja, kontrola

Liga spożywców.

„Kurjer Poranny” z dnia 28-go b. m. podaje:

Od niedzielnego wieczoru w teatrze Kamińskiego, zorganizowanego przez Ministerjum Apropowizacji dla walki z lichwą żywnościową, jestem wciąż, jako przewodniczący tego wieczoru, zapytywany przez rozmaite osoby, jaki będzie dalszy ciąg żalów, skarg i projektów, które na tym zebraniu rozbrzmiewały.

Z doświadczenia wiem, że organizacyjne rezultaty wieców są niezmiernie nikłe. Ze zaś walka z drożyzną, z brakiem przedmio-

tów najpierwszej potrzeby, z paskarstwem z wszelkimi nadużyciami wymaga organizacji... przedewszystkiem organizacji i... raz jeszcze organizacji, a organizacji niepodobna stworzyć na wiecach, gdyż wymagają one szczególnie w początkach porad i współpracy nielicznego grona osób, zwróciłem się więc z propozycją stworzenia organizacji dla walki z lichwą żywnościową do Ligi Kobiet... Do kobiet dla tego, że one trzymają rękę swą na pulsie naszych rodzinnych budżetów, że na nich najczęściej odbijają się wszystkie braki i niedobory płynące z niezgody naszych dochodów i rozchodów, że ich serca narażone są na największe katusze, śledząc z dnia na dzień beznadziejnie wędrujące ciała i gasnące oczy ukochanych, przymerających z głodu i chłodu.

Do Ligi Kobiet dlatego, że kobiety z Ligi już umieją organizować się i znają wagę zrzeszenia.

Istotnie trafiłem tam na zupełne zrozumienie ważności poparcia Rządu w jego dążeniu do opanowania i ukrócenia tego rozboju w biały dzień na otwartej drodze, jaki dokonywany jest wciąż przez lichwiarzy żywnościowych nad biedną i bezbronną ludnością. Rozumiano tam również, że najsilniejsze represje sądowe, czy też policyjne, stosunków tych nie uzdrowią, jeżeli nie spotkają się z żywym i chętym współpracownictwem społeczeństwa. Z tych dwóch przesłanek po niedługiej naradzie wypłynął natychmiast początek czynu. Liga Kobiet postanowiła współdziałać w utworzeniu „Ligi spożywców“, stowarzyszenia, któreby miało na celu w pierwszym rzędzie popieranie Rządu w jego walce z lichwą żywnościową, oraz wogóle z drożyzną przez presję moralną i sądową na osobniki, instytucje i sklepy uprawiające systematyczny rabunek spożywców.

• Liga spożywców weźmie żywy udział w tworzeniu dzielnicowych komitetów spożywców, projektowanych przez Rząd, a także samostannie będzie ścigała w prasie i na zebraniach publicznych niepoprawnych lichwiarzy lub wykryte nadużycie, uciekając się nawet do bojkotu osób, sklepów, lub instytucji, którym lichwą udowodniono.

Raz nareszcie trzeba przeprowadzić granicę między uczciwym handlem a nadużyciem podobną do istniejącej między przyznanym powszechnie procentem i lichwiarskim żdzierstwem.

• Liga spożywców musi ogarnąć całe miasto, wszystkie dzielnice, musi mieć w swych szeregach wszystkie warstwy dietylko Warszawy, ale całego kraju. Wzywamy do przystąpienia do niej związki zawodowe, kooperatywy, rady robotnicze, rady inteligencji pracującej, prosimy o poparcie pisma, oraz partje polityczne.

Wszystkim na sercu leżeć powinno uporządkowanie naszych stosunków w tej dziedzinie, a iść ono musi dwiema drogami: przez zwiększenie dowozu żywności i przedmiotów niezbędnych do życia oraz przez kontrolę nad ich obiegiem i podziałem, a więc nad handlem wolnym i kontyngensowym.

• Liga spożywców musi wciąż radzić i wciąż czuwać nad temi ważnymi funkcjami naszego zbiorowego życia, pomagać w odpo-

wiednich poczynaniach Ministerjum Aproprowizacji wskazówkami, informacjami i śmiałym, stanowczym czynem.

• Liga Kobiet zgodziła się dać przytułek zaczątkowi tej organizacji, dopóki urosłszy w siły nie znajdzie Liga Spożywców własnego lokalu.

Prosimy chcących się zapisywać do Ligi spożywców o zgłaszanie się na ulicę Marszałkowską № 74 (oficyna poprzeczna, parter) między godziną 5 i 7 do sekretarki Ligi Kobiet.

Mam nadzieję, iż napływ członków będzie liczny. *Wacław Sieroszewski.*

Na gruncie radomskim sprawa ta wzbudziła żywe zainteresowanie. Niebawem będziemy mogli podać miejsce zapisywania się członków oraz szczegóły organizacyjne.

Problem aprowizacyjny.

P. Minkiewicz, kierownik ministerstwa aprowizacji, zaprosił wczoraj członków prasy warszawskiej na konferencję informacyjną, na której przedstawił położenie obecne i perspektywy przyszłości. Obszerne sprawozdanie odkładamy na później, gdyż ciekawy referat p. Minkiewicza pragniemy uzupełnić cyframi. Dziś ograniczmy się do udzielenia czytelnikom paru wiadomości, świadczących, że sprawa aprowizacji nie przedstawia się u nas źle.

P. Minkiewicz zapewnia, że w styczniu dojdzie do znacznego spadku cen — mimo istnienia niedomagań administracyjnych w kraju, budującym swą machinę państwową na gwałt. Te wszystkie niedomagania techniczne, zdaniem p. Minkiewicza (szefa ministerstwa zorganizowanego i działającego bardzo dobrze) nie uniemożliwią dzieła tak niezmierniej wagi, jak przywrócenie w kraju normalnych stosunków aprowizacyjnych. Oto puszczykom naszym odpowiedź!

Ministerstwo Aproprowizacji dąży bowiem do przywrócenia wolnego handlu, z pewnemi zastrzeżeniami co do artykułów monopolowych — soli, cukru, nafty i węgla.

Cztery zarządzenia Ministerstwa mają się przyczynić głównie do poprawienia aprowizacyjnej doli kraju:

1. Ustanowienie surowej straży granicznej, niedopuszczającej do wywozu towarów za granicę. Dziś trwa wywóz masowy.
2. Skuteczna działalność urzędu walki z lichwą towarową, który już oddał pod sąd przeszło 80 winnych. Między innymi w tych dniach wykryto składy paskarskie wartości kilkunastu milionów mk., urządzone pod Synagoga na Tłomackiej.
3. Założenie państwowego urzędu zakupów artykułów pierwszej potrzeby, który będzie miał wyłączne prawo importu.
4. Wysyłanie zagranicę delegacji po zakupy.

Pewne rokowania, związane z naszą aprowizacją, nie są jeszcze ukończone, dlatego, mimo pewności, że one doprowadzą do wyników bardzo dobrych, pan Minkiewicz udzielił nam wielu wiadomości poufnie, prosząc o wstrzymanie się z ich ogłoszeniem.

Sprawa cukru, o której w tym tygodniu tego produktu mamy podać więcej, przedstawia się zadawalająco. Cukier prawdopodobnie monopol (cukier) działał tak regularnie, że każdy przy maksymalnej będzie mógł nabyć ilość.

Ceny monopolowe są dość wysokie, ale skarbowi musi czerpać dochody z podatków pośrednich, w czasach, gdy agitacja w rządowi, dezorganizuje kraj, uniemożliwia ściąganie podatków bezpośrednich.

Ministerstwu brak organów wykonawczych. Opiera się ono na sile wojska, milicjach miejskich, gminnych, stąd liczy na pomoc organizowanej świeżo Milicji Ludowej.

Związki Rewizyjne.

W dniu 12-go grudnia 1918 r. powstał przy współdziałaniu Banku Towarzystw Spółdzielczych Polski Związek Rewizyjny Spółek Kredytowych.

Fakt powstania drugiego już w kraju Związku Rewizyjnego należy powitać z radością, życząc mu powodzenia w pracy, której ma przed sobą wiele. Wypełni o lęk, jaka dotychczas istniała w pracy spółdzielczej.

Licznym miejskim spółkom kredytowym brakło instytucji, która by mogła rozłożyć nad niemi opiekę, ujednostajnić działalność, wytknąć należyty kierunek, skupić rozproszone dotąd usiłowania, służyć fachową radą i pomocą.

O rozmiarach pracy, jaki nowy Związek Rewizyjny czeka w dziedzinie miejskich spółek kredytowych, sędzić można z pracy usilnej, jaką prowadzi od dwóch lat na terenie rolniczych stowarzyszeń pożyczkowych Związek Rewizyjny polskich stowarzyszeń rolniczych. Związek ten powstał w lutym 1917 r., mając do zwaloczenia przy zatwierdzeniu statutu największe trudności, najprzód ze strony władz rosyjskich, później ze strony władz okupacyjnych niemieckich, które kilkakrotnie statut odrzucały.

Uzyskawszy wreszcie po usilnych zabiegach zatwierdzenie statutu w obu okupacjach Związek Rewizyjny polskich stowarzyszeń rolniczych, rozpoczął pracę w niezwykle trudnych warunkach ówczesnych. Wypadało wznowić działalność stowarzyszeń pożyczkowych, które wskutek działań wojennych w wielu miejscowościach działalność swą zupełnie zawiesiły, współdziałać przy zakładaniu nowych, które napotykały najróżniejsze przeszkody ze strony władz okupacyjnych. Trzeba też było bronić stowarzyszenia od samowoli okupantów, pragnących w nader licznych wypadkach narzucić stowarzyszeniom swoje poglądy i stawiających im rozmaite żądania, co do rachunkowości, składania sprawozdań jak i nakładania na stowarzyszenia bezprawne ciężary podatkowe.

Mimo te trudności zdołał Związek Rewizyjny polskich stowarzyszeń rolniczych rozwinąć się szybko, czego dowodem, że rozpoczynawszy swą działalność z 52 stowarzyszeniami pożyczkowymi liczy ich dziś 208.

Sala Sejmu.

Przedstawiciele prasy, nauczonych doświadczeniem z Rady Stanu, gdzie musieli się oni mieścić w nadzwyczaj ciasnej łoży prasowej, zainteresowało jak sprawa prasy będzie rozstrzygnięta w pomieszczeniu przyszłego Sejmu Ustawodawczego.

Jeden z współpracowników „Nowej Gazety“ zwracał się w sprawie tej do prof. Trzczińskiego, który wspólnie z arch. Toloczko, Millerem i Szaniorem urządza salę Instytutu Maryjskiego.

Wywiad ten opisuje on następująco:

— Sprawozdawcy parlamentu mają do dyspozycji dwie łoże po 9 metrów kwadratowych każda. Są one umieszczone po dwóch stronach prezydium, na wzniesieniu 60 cm. ponad salą. Jesteście panowie w sąsiedztwie ministrów i całego prezydium, zaś dyplomatów państw zagranicznych będziecie mieli nad sobą.

— A uroczyste stenografki?

— Te będą siedziały na przeciwko was we wgłębieniu podłogi, tuż przed mównicą.

— A gdzie będzie siedział Marszałek?

— Na najwyższym miejscu — metr 60 cm. nad poziomem sali.

— A publiczność?

— Na galerji mamy 400 miejsc. Gdyby na sali było tyle stosunkowo miejsca, co na galerji, to byłoby łatwiej zaprojektować tę izbę. Niestety — jest ciasnota. Na posła wypada 65 × 87 cm. I kuluary szczupłe. Natomiast nie mamy kłopotu z pomieszczeniem biur i komisji, bufetu, różnych sal zebrań. Gdyby nie potrzeba tych różnych pokoi, to najprościej byłoby użyć na sejm ujeżdżalnię belwederką — olbrzymią halę. Tymczasem istotnie gmach Instytutu szlacheckiego jest najodpowiedniejszy. Projektowano zająć gmach politechniki, filharmonji, któregoś teatru, dawnego Banku Polskiego — wreszcie Palais de Glace, ale musiano zarzucić te wszystkie zamiary i urządzić salę Konstytuancy Republiki ludowej w sali balowej dziewięć szlacheckich. Nie spodziewali się w roku 1852—3 twórcy tego gmachu — Martin, Podoczaszyński i inni — dla kogo budują...

— Może dla tego budowali skromnie.

— Rzeczywiście architektura nie jest poważną. Kolumny żelazne, galeryjki żelazne, zgodnie z modą epoki. My zaś dodamy do tego żelastwa nieco sosnowych sprzętów, gdyż nie stać nas na komfort dębów... Wszystko będzie skromne — upiększeń żadnych, chyba żywe, boć mają być poselki.

— A kiedy wybudujecie panowie nowy sejm?

— Mamy ochotę jaknajrychlej: Nawet

jest upatrzone miejsce w dzielnicy Łazienkowskiej — piękny pałac z widokiem na Wisłę.

— Kto prowadzi obecne roboty?

— Architektoniczne i dozór techniczny należy do nas, t. j. do sekcji techniczno-budowlanej ministerstwa spraw wewnętrznych. Inne zostały powierzone firmie Horn i Rupiewicz.

— Ilu ludzi znalazło tam pracę?

— Około tysiąca.

— Komu powierzono roboty stolarskie, — czy rzemieślnikom czy fabrykom?

— Z powodu braku czasu — fabrykom. Niech pan pomyślił na luty ma być wszystko gotowe... Musimy używać icoś amerykańskich maszyn pracy, by wydaty.

— Panowie są tak przejęci pościchem, że obawiam się, iż niczem nie zasłonicie tych kolumn żelaznych, nawet nie zabajunciecie tych sosnowych statków.

— No, może się coś zrobi. Może tam się uda nawet aprowadzić pewne ciekawe urządzenia, istniejące w parlamentach świata. — Tablice do głosowania za pomocą światełek. Przez to nasi postowie uniknęliby fatygi wstawania przy głosowaniu. Będą światełka białe i czerwone...

Pomyślałem, że ten dobór barw może dać powód do nieporozumień.

przeprowadził się na Lubelską No 34.

Przyjmuje od 11 do 12 rano i od 4 1/2 do 6 1/2 wieczorem. 3-197

Dzisiaj gdy przysnęły więzy, które życie narodziło w rozwoju swem krępowały, a dla pracy spółdzielczej najszersze otwiera się pole, przed obydwojema Związkami nowe nadzwyczajne stoją zadania.

Niewątpliwie nowo powstały Związek również zadanie swe spełni należycie, uzdrożni i uporządkuje miejskie spółki kredytowe, товариства Wzajemnego Kredytu i inne, — wrzucając w nich ducha prawdziwej spółdzielczości.

Wobec zbliżonego do siebie brzmienia obu nazw dla uniknięcia pomyłek wyjaśnić należy, że nowy „Polski Związek Rewizyjny Spółek Kredytowych“ mieści się w gmachu Banku Towarzystwa Spółdzielczych, Jasna 1. — Podczas gdy istniejący „Związek Rewizyjny polskich stowarzyszeń rolniczych“ mieści się, jak dawniej, w gmachu Centralnego Towarzystwa Rolniczego Kopernika 30.

Z ministerjum sprawiedliwości.

O nazwy sądów i urzędów.

Wszystkie wydziały sądu okręgowego, sądy pokoju, oraz p.p. sędziowie śledczy, notariusze, pisarze hipoteczni i komornicy otrzymali od prezesa sądu okręgowego okólnik ministerjum sprawiedliwości w sprawie nazw sądów i urzędów treści następującej:

Dekretem Naczelnika Państwa — jako prawem późniejszym, uchylone zostały pozostające z nim w sprzeczności przepisy poprzednie, a w szczególności artykuły przepisów tymczasowych o urządzeniu sadownictwa i art. 40 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji władz naczelnych.

Z uwagi na powyższe, jak również z uwagi na to, że artykuł 5 Dekretu z dn. 22 listopada 1918 r. stanowi że sądy wydają wyroki w imieniu Republiki Polskiej, p. minister sprawiedliwości poleca pp. aby zeochcieli natychmiast zarządzić zmiany istniejących napisów zarówno na zewnątrz gmachów, jak i wewnątrz we wszystkich sądach i urzędach.

Napisy te winny brzmieć: Sąd najwyższy, Sąd apelacyjny, Sąd okręgowy, Sąd pokoju, i t. d. Odpowiednio winny być również zmienione napisy na pieczęciach urzędowych oraz drukach.

Celem uniknięcia zbyt dużych kosztów niepotrzeba kupować nowych pieczęci, lecz wystarczy zarządzić przerobienie dotychczasowych, zaś istniejące zapasy druków należy zużyć, zamieniając odpowiednio nagłówek i tekst: zaoszczędzi to dużo kosztów i zbyt dużej korespondencji.

O wykonaniu tego okólnika instytucje sądowe mają zawiadomić ministerjum w ciągu 30 dni.

Z ruchu przedwyborczego.

Życie przedwyborcze w Radomiu zaczyna się ożywiać.

Jeżeli chodzi o uświadomienie tego ruchu, to bezwarunkowo najczynniejszą jest P. P. S. Cały szereg wieców urządzanych przez tę partję ściągają liczne tłumy ciekawych.

S. N. N. (Stronnictwo Niezawisłości Narodowej) grupujące radykalną inteligencję zaczęło akcję przedwyborczą wiecem urządzonym w „Corso“ zeszłej niedzieli.

Inne ugrupowania działające na terenie miasta, a więc Narodowy Związek Robotniczy, Związek Republikański, Zjednoczenie Narodowe, konspiracyjnie się urządzając tylko zebrania dla członków

Dalej przed bloku pomiędzy Związkiem Robotniczym i Zjednoczeniem Ludowym (wszystko dawni aktywiści). Wśród wymienionych kandydatów na posłów figurują: adw. J. Wigura, p. Rzepkowski i inni.

W najbliższej przyszłości podamy ostateczną listę kandydatów z ramienia Stronnictwa Niezawisłości Narodowej.

Zmiany w przepisach wyborczych.

Rada ministrów, zmieniając odpowiednie punkty ordynacji wyborczej, uchwaliła:

Głosowanie odbywa się za pomocą kart do głosowania.

Karty zawierają mają jedynie numer listy, na którą wyborca chce oddać głos.

Numer może być drukowany albo pisany.

Tylko koperty, w które wyborcy będą wkładali karty wyborcze, będą urzędowe.

Wojska niemieckie chcą przejść z Ukrainy przez Polskę.

Niemiecki sekretarz stanu do spraw zagranicznych zwrócił się do Rządu Polskiego z prośbą o przepuszczenie powracających wojsk niemieckich z Ukrainy przez Polskę.

Minister Spraw Zewnętrznych, p. Wasilewski, zakomunikował w odpowiedzi następujące warunki, postawione przez Szefa Sztabu władzom niemieckim:

1) Rozbrojenie wojsk niemieckich przed przyjęciem ich na koleje polskie 2) Udałenie Polsce przez Niemcy dostatecznej dla transportu ilości wagonów i lokomotyw. 3) Natychmiastowe wkroczenie wojska polskiego do Wilna i udzielenie temu wojsku odpowiedniej ilości karabinów dla formowania oddziałów zbrojnych z ludności miejscowej.

Komunikat Straży Kresowej.

Zarząd Główny Straży Kresowej w Lublinie, ograniczając się dotychczas do działalności na terenie Ziemi Chełmskiej, części Podlasia (pow. Radzyński i Włodawski) i części Wołynia (pow. Włodzimierski i Kowelski), na skutek energicznych wymagań się przedstawicieli społeczeństwa polskiego dalej wysuniętych ziem kresowych, zamierza rozszerzyć swą akcję na Podlasiu i Wołyniu.

Przeprowadzenie tak szerokiej pracy wymaga znacznych funduszy, wobec czego Zarząd Główny Straży Kresowej zwraca się z prośbą do wszystkich instytucji, oraz redakcji pism o jaknajprędzej przesłanie do Lub. T-wa Wzajemnego Kredytu (Krak. Przedm. 45) na R-ek Funduszu Kresowego ofiar, które wpłynęły na Straż Kresową.

Kronika wojskowa.

W środę dnia 18 b. m. w ministerstwie spraw wojskowych odbyło się pierwsze posiedzenie techniczno - naukowej sekcji służby napowietrznej. Udział w obradach brali: kierownik departamentu technicznego generał porucznik Koziół-Poklewski, przedstawiciele Politechniki Warszawskiej dziekan wydziału budowy maszyn prof. Witoszynski oraz prof. Mierzejewski; przedstawiciele sekcji służby napowietrznej w osobach szefa sekcji pułkownika Łossowskiego, por. inż. Tłuchowskiego, por. inż. Pietrzaka, inż. Malinowskiego. Przewodniczył gen. Porucznik Koziół-Poklewski.

Na porządku dziennym obrad były sprawy: kursów mechaników lotniczych oraz wojskowych teoretycznych kursów lotnictwa

laboratorium wywołały długą dyskusję, w której wziął udział cały szereg cennych uwag i sugestii. Zebrania techniczne odbywały w dalszym ciągu.

Dowiadujemy się, iż z dniem 1 stycznia 1919 r. wznowione będzie pod redakcją Andrzeja Struga wydawnictwo p. t. „Rząd i Wojsko“.

Zjazd ogólnokrajowy pisarzy gmin.

Dnia 5 stycznia 1919 r. w niedzielę o godzinie 10 rano, w sali Związku Rzemieślników Chrześcijan w Warszawie, Miódowa № 12, rozpocznie się zjazd walny ogólnokrajowy pisarzy gmin b. Królestwa Polskiego.

Na porządku dziennym są sprawy:

- 1) Sprawozdanie Centralnego Zarządu,
- 2) Sprawy finansowe,
- 3) Kwestja emerytury,
- 4) Sprawa uposażenia,
- 5) Kontakt, ewentualne połączenie się z innymi organizacjami społecznymi,
- 6) Zmiana nazwy,
- 7) Wybory Centralnego Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego,
- 8) Wolne wnioski.

W myśl § 36 statutu, Centralny Zarząd Związku prosi Oddziały Powiatowe o wysłanie na zjazd po dwóch delegatów z każdego powiatu z prawem głosu stanowczego i jaknajliczniejszy współdział wszystkich kolegów z prawem głosu doradczego, w myśl § 10 statutu.

Centralny Zarząd ma nadzieję, że wszyscy koledzy zrozumieją doniosłość chwili obecnej i jaknajliczniej przybędą na zjazd do wspólnych narad nad potrzebami swymi. Z upoważnienia Centralnego Zarządu
Sobor-Charzyński.

Z miasta.

Odczyty. Publiczność radomska z wielkim zainteresowaniem oczekuje odczytu Wacława Sieroszewskiego na temat: „Chwila bieżąca“.

Odczyt ten odbędzie się dziś, (niedziela) o godzinie 3 popołudniu w Sali „Mirażu“. Bilety w cenie 2 kor. do nabycia przy wejściu.

Z teatru.

Z „Mirażu“. Program świąteczny w „Mirażu“ ściągają Radomian do siebie tłumnie. Było gwarno, a co najgłośniejsze bawiono się doskonale. Operetkę „Taniec czynowników“ z udziałem całego zespołu grano bez zarzutu, jak również część koncertową z pp. Celińską, Biegańską, Kajzerówną, Kosińską, Dzierżanowską, Wiktorowicz, Wołowski, Drwęskim, Brodelkiewiczem, Chojnackim, Rzęckim i Bohusem odznaczała się dobrem repertuarem i wypracowaniem.

Na Sylwester zapobiegliwy dyr. T. Wołowski przygotowuje specjalny „Sylwestrowy wieczór“ z licznymi niespodziankami, który trwać będzie aż do godziny 12 i pół po północy. Bilety w niewielkiej ilości są jeszcze do nabycia w kasie teatru.

Pamiętajcie o Kresach
Wschodnich!!!

OGŁOSZENIE.

Podaje się do powszechnej wiadomości, że Urząd Apropowizacyjny Powiatowy rozporządza większą ilością makuchu przydatnego, jak pasza dla bydła.

Cena loco odbiór w Radomiu wynosi 12 koron pud.

Wzywa się poszczególnych właścicieli bydła, by niezwłocznie zgłosili swoje zapotrzebowania w Urzędzie Apropowizacyjnym Powiatowym (gmach Komisarjatu).

Urząd Apropowizacyjny powiatu Radomskiego.

Nowa taryfa pocztowa i telegraficzna.

(Dokończenie).

Przepisy wykonawcze:

Na razie wznowione są we wszystkich urzędach pocztowych następujące czynności urzędowe:

1. Przyjmowanie i wydawanie zwykłych i poleconych przesyłek listowych t. j.: listów, pocztówek, druków, gazet, papierów handlowych i próbek towarowych.

2. Przyjmowanie i wydawanie listów wartościowych.

3. Przyjmowanie i wydawanie paczek zwykłych t. j.: bez deklarowanej wartości.

4. Przyjmowanie i wydawanie zwykłych depeesz.

Natomiast czynności przekazowe będą wznowione dopiero w najbliższym czasie, o czym wydane będzie osobne zarządzenie.

W myśl powyższych przepisów dopuszcza się paczki w obrębie całej Polski do wagi 10 kilogramów i równocześnie znosi się przymus nadawania depeesz pilnych (terminowych).

Aż do wydawania nowych adresów posyłkowych po 10 hal. należy zużytkować dotychczasowy zapas.

Po wyczerpaniu stempli skarbowych naklejać należy znaczki pocztowe po 10 hal. Adres posyłkowy kosztować będzie na razie nadł 13 hal.

Za blankiet telegraficzny pobierać należy 10 halerzy i doliczać do należności.

Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Radomskich

w Radomiu, ul. Szeroka 5, dom własny
Założona w roku 1881

Liczy 6545 członków i 7670 wkładców.

Stopa procentowa od POŻYCZEK zniżoną została na sześć od sta 6%,

poczynając od 1 stycznia 1919 roku.

Kasa udziela pożyczki:

- za poręczeniem solidarnem—do rb. 5000.
- na zastaw papierów procentowych i wkładów oszczędnościowych — bez ograniczenia sumy.
- na zabezpieczenia hipoteką domów, placów placów miejskich, majątków ziemskich i osad włościańskich.

Kasa płaci

od wkładów oszczędnościowych:

terminowych (złożonych na rok) 4.5%
„ (złożonych na sześć miesięcy) 4%
nieterminowych (za ewentualnym 7-iodniowym wypowiedzeniem) 3.6%

Kasa otwarta w dni powszednie od g. 9½ do 2½.

Prezes L. Kłimowski.

189—1

Zarządzający J. Pogorzelski.

Redaktor: Franciszek Bilek.

Dom Handlowo-Przemysłowy
H. Romanowicz, J. Sochaczewski i S-ka
w Radomiu, Plac 3-go Maja 1. 5 II piętro
Dostarcza urządzenia maszynowe dla wszelkich fabryk. Lokomobile, motory, kolejki polowe. Kompletne urządzenia instalacji elektrycznych w majątkach i zakładach przemysłowych.

Brykiety węglowe
najlepszy i najtańszy materiał opałowy
SPRZEDAJE
RADOMSKIE BIURO TECHNICZNO-BUDOWLANE
Plac 3-go Maja № 2.

KONSTRUKCJE ŻELAZNO-BETONOWE
ŻEL.-BET.
A. JANISZEWSKI
RADOM UL. DŁUGA Nr. 28.
POLECA: DACHÓWKI płaskowo-cementowe lekkie i trwałe. CEMBROWINY, posadzki cementowe, tarasy.
PŁYTY trotuarowe, rynsztoki, podrynniki. KONSTRUKCJE żelazno-betonowe. SZUPY I SZUPKI do ogrodzeń, ogrodów, klombów i skwerów.
RURY różnych rozmiarów do kanalizacji.
Przyjmuje zamówienia na roboty żelazno-betonowe. Kosztorysy i projekta.
Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI I RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa 20-9

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY
ST. BRZOSOWSKI I M. J. SZMORLIŃSKI
9-24 w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1.
POLECA: Tekturę smołowcowa, Smołowiec, Cement, Gwoździe. — Oleje maszynowe i Cylindrowe, Smar do wozów.

Fabryka Maszyn Rolniczych
K. BOLESTA
Poleca Lokomobile i młocarnie parowe używane i nowe, młocarnie do prostej słomy zwyczajne, maneże, kultywatory, brony, pługi i t. p. Kupuje używane Lokomobile, młocarnie parowe i swycyjne i po spaleni.

Wydawnictwo Radomskiej Spółki Wydawniczej.

Druk „J. K. Trzebiński” — Radom.